

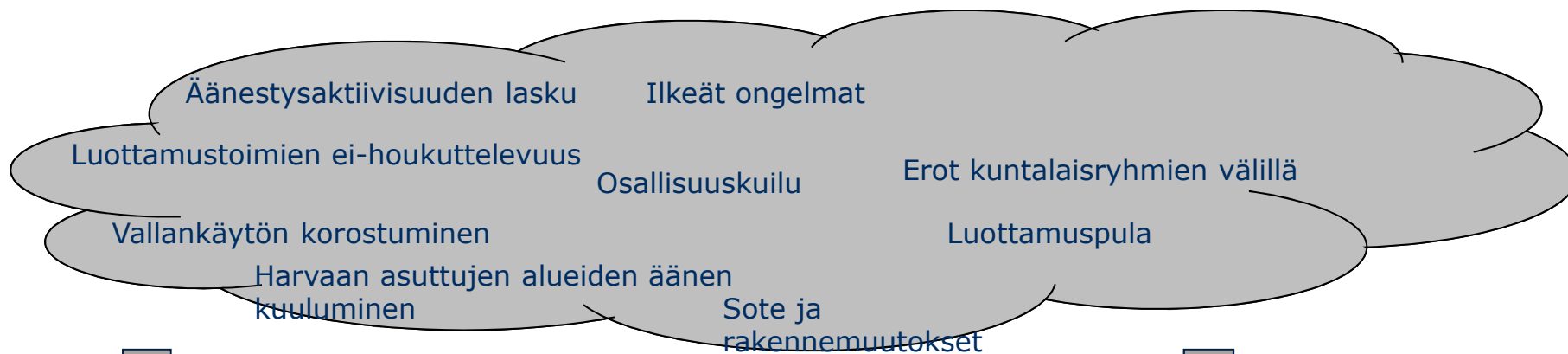
Kuntaliitto kehittää aktiivisesti lähidemokratiaa

Kaija Majoinen

Tutkimus- ja kehitysjohtaja, HT

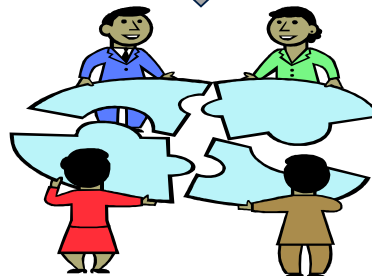
26.3.2015

KUNTALAINEN

Kuntalainen haluaa vaikuttaa palveluihin ja elinympäristöön. Kuntalaisen kokemus kuulumisesta paikallisyhteisöön ja tietoisuus osallisuudesta edistää hyvinvointia ja vähentää syrjäytymisriskiä.

KUNTA PAIKALLISYHTEISÖNÄ

Kuntalaisten osallistuminen on edellytys, jotta voidaan säilyttää kunnan elinvoimaisuus ja vahva paikallisuus. Sosiaalinen pääoma syntyy vuorovaikutuksessa.

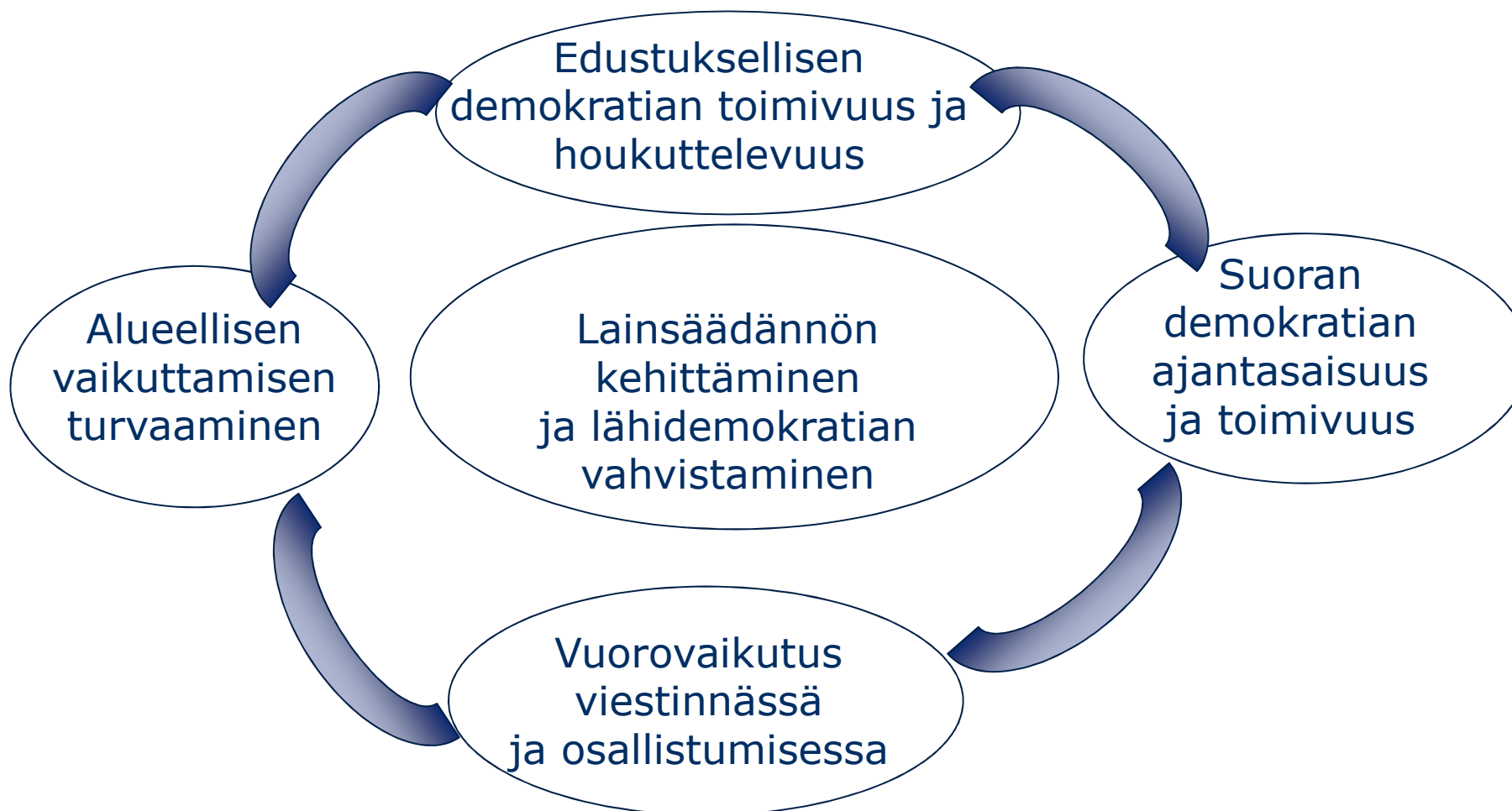
SUOMI

Kuntalaisten itsehallinnolla on merkitystä koko Suomen hyvinvoinnin, innovatiivisuuden ja elinvoiman kannalta. Monipuolinen vuorovaikutus ja osallisuus luovat edellytykset Suomen nousulle.

Perustuslaissa on turvattu kuntalaisten itsehallinto. Itsehallinnon perusidea on se, että samalla alueella asuvat kuntalaiset yhdessä hoitavat yhteisiä asioitaan ja tekevät valintoja paikallisen hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämiseksi.

Uuden kuntalain lähtökohdat demokratian kehittämiseksi

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet 22 § uudessa kuntalaissa

- *asukkaiden ja palvelun käyttäjien* oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan
- valtuuston vastuu monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista
- esimerkkiluettelo osallistumisen ja vaikuttamisen keinoista; tavoitteena kannustaa monipuolisten vaikuttamiskeinojen käyttöä
 - Kuulemistilaisuudet, kansalaisraadit
 - Käyttäjien edustajia johtokuntiin
 - Osallistuva budjetointi
 - Käyttäjälähtöisen vaikuttamisen keinot: yhteissuunnittelu, palvelumuotoilu
 - Asukkaiden, järjestöjen, muiden yhteisöjen toiminnan tukeminen
- Vaikuttamis- ja vuorovaikutuselimet (vanhusneuvostot)

Entä mikä on vaikuttamisen ja osallisuuden todellisuus ikäihmisten näkökulmasta?

"Kyllä voisimme osallistua keskusteluun, joka koskee jokapäiväistä elämää ja tulevaisuuttakin koskevia asioita."

Marja Laakkonen, 80

HS UUTiset

Yli 80-vuotiaallakin on paljon sanottavaa

Keskusteluun osallistua voi kuka tahansa, ei tarvitse olla vanhuksien edustaja.

64 953
272 835
90 748
182 087

13 587
32 257
92 5

Ikääntyneiden oikeudet on turvattava nettimaailmassa

Palvelujen siirtyminen internetiin uhkaa sulkea osan ikääntyneistä yhteiskunnan ulkopuolelle.

kokemus vaikuttavat kykyyn omaa uutta. Läheisten määrä ja heidän mahdollisuutensa tarjota tukea ja opastusta on tärkeässä roolissa netin käytön kannalta. Saman ikä-

Gallupit ohittavat vanhukset

Yli 80-vuotiaat pääsevät harvoin mukaan mielipidekyselyihin, vaikka heitä on jo liki 300 000, enemmän kuin Espoossa on

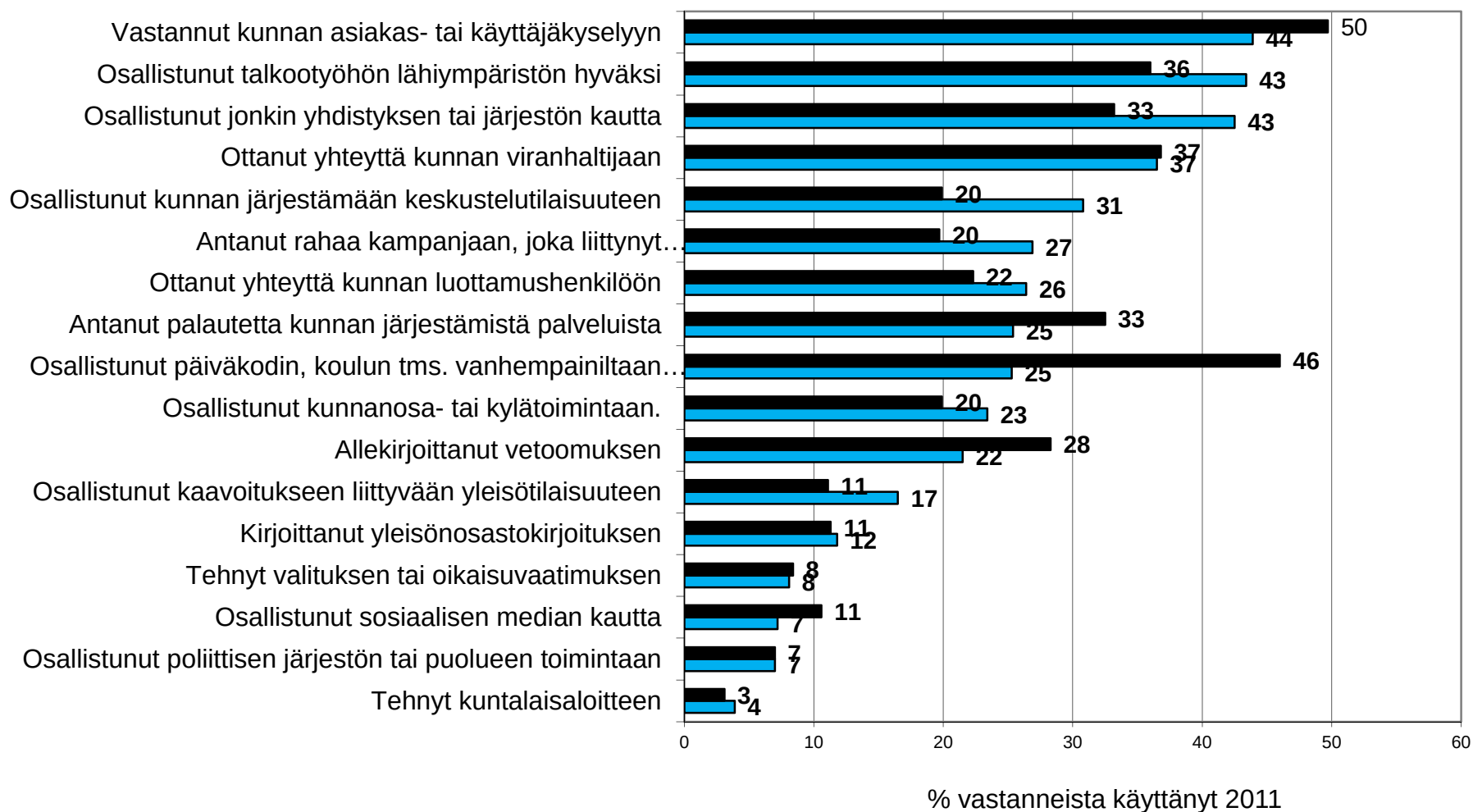
asukkaita. Vanhustyön keskusliitto on sitä mieltä, että vanhimpien sivuuttaminen vääristää kyselyjen tuloksia. ▶ Uutiset A 6-A 7

Suomessa on
yli 80-vuotiaita
272 835

Heistä miehiä on

Erilaisten suorien osallistumis- ja vaikuttamistapojen käyttö vuonna 2011.*

Ikäihmisten ja nuorempien ikäluokkien välinen vertailu. (% vastanneista käyttänyt)

Lähde: ARTTU Kuntalaiskysely 2011 / uusi tutkimus käynnistymässä

■ 18-64 v

■ 65-80 v

Kuntaliiton kuntademokratian kehittämisohjelma KESKIÖSSÄ KUNTALAINEN

- 1. Kuntalaiset rakentavat kunnallisen itsehallinnon**
- 2. Monimuotoinen kansalaisyhteiskunta**
- 3. Poliittisen päätöksenteon toimivuus**
- 4. Monipuoliset osallistumisen tavat**
- 5. Demokratia kuntauudistuksissa**
- 6. Viestintä ja valmistelu edellytyksenä osallistumiselle**
- 7. Kuntalaisten osallistumisen tasavertaisuus ja jatkuvuus**

Miten Kuntaliitto kehittää kuntademokratiaa?

1. Teemme tunnetuksi jo käytössä olevia ja uudenlaisia lähivaikuttamisen toimintakäytäntöjä sekä asukas- ja käyttäjälähtöisiä toimintatapoja kokoamalla ja tuottamalla **opas- ja neuvontamateriaaleja** sekä hyödyntämällä monipuolisesti **viestinnän** eri muotoja.
2. Toteutamme **kuntademokratian koulutusohjelmaa**.
3. Käynnistämme **kuntademokratiaverkoston** 7.5.2015.
4. Suunnittelemme ja toteutamme kaikille kunnille suunnatun **Demokratiapäivän** yhteistyössä OM:n ja VM:n kanssa.
5. Tuotamme **tutkimustietoa** demokratian nykytilan arvioimiseksi ja kehittämiseksi.

Kuntademokratia- verkoston toiminta

1. Verkosto on avoin ja sille asetetaan yhteisesti tavoitteet
2. Toiminta on laaja-alaista ja sillä on monentasoisia tehtäviä (esim. vertaistukea/-kehittämistä, tiedonvaihtoa, kehittämisideoita, edunvalvontaa, palvelua, tapahtumia, seminaareja)
3. Sen toiminta lähtee toimijoista, Kuntaliitto mahdollistaa toimintaa
4. Verkostokumppaneiden osaaminen muodostaa laajan yhteisen osaamispohjan ja toiminta mahdollistaa myös uusien osaamisalueiden synnyttämisen.
5. Verkosto kehittää aktiivisesti osaamista ja vaikuttaa demokratiakehitykseen kansallisella ja paikallisella tasolla.

Katse tulevaisuuteen

- Demokratian ja osallistumisen kulttuurin kehittäminen on pitkäjänteistä työtä.
- Kuntaliitto pyrkii demokratiatyöllään vahvistamaan niin edustuksellista demokratiaa kuin myös kuntalaisten suoraa osallistumista.
- Kehitämme jatkuvasti omaa toimintaamme ja verkotumme eri toimijoiden kanssa.
- *Kiitos mielenkiinnosta ja hyvää kevättä!*

